

PODSTAWOWE INFORMACJE NT. PROCEDURY ZGŁOSZEŃ WEWNĘTRZNYCH

1. Skąd się wzięła procedura zgłoszeń wewnętrznych?

Procedura zgłoszeń wewnętrznych przyjęta do stosowania w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu jest realizacją obowiązku nałożonego przepisami *ustawy z dnia 14 czerwca 2024 roku o ochronie sygnalistów*, implementującej do polskiego systemu prawnego przepisy unijnej dyrektywy dot. sygnalistów.

Jej celem jest umożliwienie poinformowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu przez osobę związaną „zawodowo” z danym podmiotem (kontekst związany z pracą) o zauważonych lub stwierdzonych nieprawidłowościach (naruszenie przepisów w obszarach wymienionych w ustawie lub regulaminów wewnętrznych – w zakresie opisanym w ustawie) w celu wewnętrznego „naprawienia” problemu tj. między innymi usunięcia nieprawidłowości, ograniczenia skutków lub przekazania do zbadania przez inny organ (w zależności od ustaleń w ramach działań następnych).

2. Co może być przedmiotem zgłoszenia?

Przedmiotem zgłoszenia będą przede wszystkim naruszenia przepisów dokonane poprzez działanie, zaniechanie działania niezgodne z prawem lub mające na celu obejście prawa w obszarach wymienionych w art. 3 ustawy o ochronie sygnalistów.

Dodatkowo można w procedurze zgłoszeń wewnętrznych ująć naruszenia wewnętrznych regulaminów oraz inne regulacje powstałe na mocy przepisów prawa oraz pozostające z nimi zgodne.

3. Kto może być sygnalista?

Sygnalistą może być **osoba fizyczna**, która dokonuje zgłoszenia lub ujawnienia publicznej informacji o naruszeniu prawa, którą **uzyskała w kontekście związanym z pracą**.

Katalog ustawowy zawarty został w art. 4 ustawy o ochronie sygnalistów, jednak uogólniając nieco można stwierdzić, że sygnalistą może być osoba która realizowała w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świeciu swoje „obowiązki służbowe” wynikające m.in. z zawartych umów, porozumień czy na mocy innych dokumentów/aktów będących podstawą działania.

Katalog osób, mogących być sygnalistami, jest bardzo szeroki. Czy danej osobie przysługiwać będzie status sygnalisty badamy przy ocenie zgłoszenia – stąd prosimy o wskazanie danych lub informacji pozwalających na ustalenie kontekstu związanego

z pracą danej osoby dokonującej zgłoszenia. Ustalenie przez nas, czy zgłaszający był w jakikolwiek sposób „zawodowo” związany z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świeciu jest niezwykle istotne – od tego zależeć będzie czy i jak zostanie potraktowana przekazana nam informacja.

4. Jak mogę dokonać zgłoszenia?

Informacje dotyczące naruszeń można przekazać nam w następujący sposób:

- Drogą elektroniczną – ops.swiecie@sygnalista.pro
- Podczas spotkania zorganizowanego w ciągu 14 dni od otrzymania wysłanego przez Państwa wniosku którymkolwiek wskazanym wyżej kanałem komunikacji.

Zachęcamy do wykorzystywania *Formularza zgłoszenia nieprawidłowości* będącego załącznikiem do *Procedury zgłoszeń wewnętrznych*, co ułatwi Państwu dokonanie zgłoszenia oraz pozwoli zapobiec pominięciu informacji, bez których nie będziemy mogli zająć zgłoszeniem się lub w pełni zbadać przekazanych informacji.

5. Co dzieje się po dokonaniu zgłoszenia?

Po otrzymaniu zgłoszenia dokonujemy jego weryfikacji pod kątem wymogów formalnych, tj.:

- Czy zgłoszenie nie jest zgłoszeniem anonimowym – takim nie nadajemy dalszego biegu w ramach *Procedury zgłoszeń wewnętrznych*;
- Czy treść informacji wpisuje się w ustawowy katalog naruszeń lub wewnętrznych regulaminów;
- Kontekstu związanego z pracą, czyli czy osoba dokonująca zgłoszenia jest lub była związana „zawodowo” z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Świeciu. Po opisanej wstępnej weryfikacji formalnej, jeśli jest pozytywna, podejmujemy działania następcze, które polegają na zbadaniu wszystkich aspektów z przekazaną informacją, jej skutków, przyczyn, osób odpowiedzialnych, zebraniu materiałów i dokumentów potwierdzających określony przebieg zdarzenia którego skutkiem było naruszenie przepisów.

Z działań tych sporządza się sprawozdanie, które zawiera także wnioski i sugestie co dalszego toku postępowania – np. usunięcie przyczyn naruszeń i samych naruszeń wewnętrznie, jeśli będzie to możliwe i przepisy prawa będą na to pozwalać lub np. złożenie zawiadomienia do odpowiedniego organu celem zbadania sprawy i ścigania sprawców naruszenia.

6. Zgłoszenie zewnętrzne?

Jeśli z jakichś powodów nie chcesz przekazać nam informacji o stwierdzonym naruszeniu, możesz przekazać ją Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) lub bezpośrednio do właściwego dla danego naruszenia organu publicznego, w ramach jego procedury zgłoszeń zewnętrznych.

Informacje w jaki sposób dokonać zgłoszenia zewnętrznego RPO oraz organy publiczne mają obowiązek publikować w Biuletynie Informacji Publicznej.

Nie wiesz który organ będzie właściwy do zbadania przekazanej przez Państwa informacji? Bez obaw. Organ publiczny otrzymujący zgłoszenie, po stwierdzeniu że należy przekazać je do innego – właściwego – organu publicznego, zrobi to oraz poinformuje o tym zgłaszającego.

Zachęcamy jednak do korzystania z procedury zgłoszeń wewnętrznych. O wyniku działań następczych w ramach procedury zgłoszeń wewnętrznych informujemy Państwa w informacji zwrotnej, którą **mamy prawny obowiązek przekazać Państwu w ciągu 3 miesięcy** od dokonania zgłoszenia.

7. Co to jest ujawnienie publiczne?

Jest to publiczne ujawnienie informacji o naruszeniu prawa. Sygnalista będzie wówczas podlegał ochronie tylko jeżeli:

- Dokonał zgłoszenia wewnętrznego, następnie zgłoszenia zewnętrznego a podmiot, a następnie organ – nie podjęły w terminie działań następczych ani nie przekazały informacji zwrotnej, lub
- Dokonał zgłoszenia zewnętrznego a organ publiczny nie podjął żadnych odpowiednich działań następczych ani nie przekazał informacji zwrotnej.

Ponadto sygnalista dokonujący ujawnienia publicznego podlegać będzie ochronie także w przypadku, gdy ma uzasadnione podstawy sądzić, że:

- naruszenie może stanowić bezpośrednie lub oczywiste zagrożenie interesu publicznego, w szczególności gdy istnieje ryzyko nieodwracalnej szkody, lub:
- dokonanie zgłoszenia zewnętrznego narazi sygnalistę na działania odwetowe, lub:
- w przypadku dokonania zgłoszenia zewnętrznego istnieje niewielkie prawdopodobieństwo skutecznego przeciwdziałania naruszeniu prawa z uwagi na szczególne okoliczności sprawy, takie jak możliwość ukrycia lub zniszczenia dowodów, istnienia zмовы między organem publicznym a sprawcą naruszenia lub udziału organu publicznego w naruszeniu

8. Czym są działania odwetowe?

Wobec osoby sygnalisty nie mogą być stosowane żadne działania odwetowe, próby ich stosowania ani groźby podjęcia działań odwetowych.

Katalog działań odwetowych, w przypadku pracy świadczonej na podstawie stosunku pracy, został precyzyjnie określony w art. 12 ustawy o ochronie sygnalistów. Katalog ten obejmuje działania polegające m.in. na:

- i. odmowie nawiązania stosunku pracy;
- ii. wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
- iii. niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nie określony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony – w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
- iv. obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
- v. wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
- vi. pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
- vii. przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
- viii. zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
- ix. przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
- x. niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
- xi. negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
- xii. nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
- xiii. przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
- xiv. mobbingu;
- xv. wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
- xvi. nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne prze widują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
- xvii. działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na pod stawie nieformalnego lub formalnego porozumienia sektorowego lub branżowego;
- xviii. spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
- xix. wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.

Co istotne, ustawa na pracodawcę nakłada obowiązek wykazania, że ewentualne zastosowanie któregoś z wymienionych wyżej działań np. jako kary dyscyplinarnej nie jest działaniem odwetowym – konsekwencją dokonania zgłoszenia – a np. należną karą za udokumentowane i udowodnione naruszenie obowiązków pracowniczych.

9. Wiecej pytań w zakresie procedury zgłoszeń wewnętrznych?

Pełna treść *Procedury zgłoszeń wewnętrznych* znajduje się do wglądu i zapoznania się w pokoju 39, gdzie pracownik udostępniający postara się także udzielić odpowiedzi na ewentualne pytania.

Pytania dotyczące *Procedury zgłoszeń wewnętrznych* można także składać za pośrednictwem wskazanego w punkcie 4 adresu poczty elektronicznej.

